

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 12/07-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. mája 2007 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Petra Brňáka a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť D. T., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. N. B., M., vo veci porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu zaručeného čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 151/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 151/2005 porušil základné právo D. T. zaručené v čl. 17 ods.1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo zaručené v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že nerozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 9. mája 2006, ktorej súčasťou bola alternatívna žiadosť o prepustenie z väzby na základe sľubu.

2. *Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.*

3. D. T. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Žiline povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. N. B. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 15. marca 2007 č. k. I. ÚS 12/07-21 na žiadosť D. T. (ďalej len „sťažovateľ“) ustanovil mu za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom advokáta JUDr. N. B., v časti namietajúcej porušenie základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 151/2005 prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti jeho sťažnosť odmietol.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 12. apríla 2007, ako aj okresný súd vo vyjadrení doručenému ústavnému súdu 16. apríla 2007 vyslovili súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania.

Z podanej sťažnosti z 21. augusta 2006, ako aj z jej doplnenia z 10. apríla 2007 vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením okresného súdu zo 6. júla 2005 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tpo 120/05 z 3. augusta 2005 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dňa 19. septembra 2005 (sťažovateľ uvádza nesprávne 20. 9. 2005, pozn.) bola Okresnou prokuratúrou Ž. proti sťažovateľovi podaná pod sp. zn. 1 Pv 404/04 okresnému súdu

obžaloba. Rozsudkom okresného súdu č. k. 9 T 151/05-368 z 15. marca 2006, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 To 132/2006 z 27. júna 2006, bol sťažovateľ právoplatne uznaný vinným zo spáchania trestných činov poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 151 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, zároveň mu bol uložený podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 35 ods. 1 a 2 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 25 mesiacov.

V medziach ústavným súdom prijatej sťažnosti na ďalšie konanie sťažovateľ namietal postup okresného súdu a (ne)rozhodovanie o žiadostiach na jeho prepustenie z väzby. Konkrétne poukazoval na šesť žiadosti podávaných od septembra 2005 do mája 2006, pričom o žiadosti (posledne uvádzanej) doručenej okresnému súdu 11. mája 2006 nerozhodol vôbec.

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Podľa názoru sťažovateľa tým, že okresný súd (resp. krajský súd) nerozhodol o jeho žiadosti, porušil predovšetkým právo na rozhodovanie o zákonnosti väzby bez zbytočných prieťahov. Takýto postup taktiež nezodpovedá pojmu „neodkladne“ v zmysle § 72 Trestného poriadku ani pojmu „urýchlene“ v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru. V súvislosti s lehotami pri rozhodovaní o žiadosti na prepustenie z väzby poukazoval na súdnu prax Európskeho súdu pre ľudské práva a slobody a podával výklad čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Sťažovateľ požadoval vydať nález, ktorým ústavný súd vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 151/2005 došlo k porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 150 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.

Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprS 425/06 z 10. novembra 2006 uviedol, že podstata sťažnosti sťažovateľa spočíva v tom, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 9. mája 2006 (doručenej okresnému súdu 11. mája 2006) nebolo rozhodnuté. V tejto súvislosti uviedol, že v rámci podaného odvolania sťažovateľom bol celý spis predložený spolu s predkladacou správou krajskému súdu, ktorý na verejnom zasadnutí 27. júna 2006 odvolanie sťažovateľa zamietol, a taktiež zamietol aj jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu z 22. mája 2006 (ide teda o žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podanú po doručení žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola podľa odtlačku pečiatky doručená okresnému súdu 11. mája 2006). O žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby po doručení rozsudku súdu prvého stupňa a predložení krajskému súdu bolo teda rozhodnuté. Trestný spis bol okresnému súdu vrátený 27. júla 2006, následne bola do trestného spisu zažurnalizovaná žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby z 9. mája 2006, a to bez vzatia tohto podania zákonným sudcom na vedomie. Následne bola vykonávaná agenda po právoplatnom skončení veci. Ďalej okresný súd uviedol, že vo veci zrejme došlo k administratívnej chybe, keď podanie sťažovateľa nebolo predložené zákonnému sudcovi a sťažovateľovi nebolo prísom oznámené, že rozhodovanie okresného súdu o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu doručenej okresnému súdu 11. mája 2006 je bezpredmetné, keďže vo veci bolo meritórne rozhodnuté dňa 27. júna 2006, kedy bol aj nariadený právoplatne uložený trest odňatia slobody. O tomto nedostatku sa zákonný sudca dozvedel až v súvislosti s vyjadrovaním sa k ústavnej sťažnosti. Okresný súd totiž mohol o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá mu bola doručená 11. mája 2006, rozhodovať (ak by vec nebola právoplatne skončená) až po vrátení trestného spisu krajským súdom, teda najskôr 27. júla 2006.

Z vyjadrenia krajského súdu zo 16. októbra 2006 vyplýva, že krajský súd v predmetnej trestnej veci sťažovateľa rozhodoval o odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 1. marca 2006 a v rámci odvolacieho konania (vedeného pod sp. zn. 1 To 132/2006) na verejnom zasadnutí 27. júna 2006 bolo rozhodnuté aj o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktorú podal spolu s odvolaním (jeho doplnením) z 22. mája 2006. K žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 9. mája 2006 krajský súd uvádza, že v čase rozhodovania o odvolaní o tejto žiadosti nemal žiadnu vedomosť, predmetná žiadosť mu

nebola nikdy doručená o čom svedčí aj fakt, že v spise je zažurnalizovaná až po uznesení krajského súdu. Krajský súd mal k dispozícii len sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby podanú v rámci odvolania a o tejto bolo aj rozhodnuté. V závere uviedol, že pred konaním verejného zasadnutia 26. júna 2006 bolo sťažovateľovi umožnené nahliadnuť do trestného spisu.

II.

Ústavný súd prihliadajúc na viazanosť petitom sťažnosti (jej doplnenia z 10. apríla 2007) v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ako aj rozsahom, v ktorom bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde, zaoberal sa posudzovaním ústavnosti postupu okresného súdu len v rozsahu časove vymedzenom súvisiacim so žiadosťou sťažovateľa o prepustenie z väzby z 9. mája 2006.

Z listinných dôkazov predložených sťažovateľom a zo spisu okresného súdu sp. zn. 9 T 151/2005 vyplývajú nasledovné podstatné skutočnosti.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 9 T 151/05-368 z 15. marca 2006, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 To 132/2006 z 27. júna 2006, bol sťažovateľ právoplatne uznaný vinným zo spáchania trestných činov poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 151 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, zároveň mu bol uložený podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 35 ods. 1 a 2 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 25 mesiacov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 27. júna 2006 a uvedeným dňom došlo k zmene titulu obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa, keďže tento deň nastúpil na výkon trestu.

Sťažovateľ žiadosťou z 28. marca 2006 (tejto žiadosti predchádzali opakovane podávané žiadosti o prepustenie z väzby od septembra 2005) požiadal o prepustenie z väzby na slobodu, okresný súd ju však uznesením z 21. apríla 2006 zamietol.

Odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu (č. k. 9 T 151/05-368 z 15. marca 2006) bolo 15. mája 2006 predložené krajskému súdu, pričom sťažovateľ podaním z 22. mája 2006 odvolanie doplnil a v jeho závere („in fine“) žiadal krajský súd, aby ho prepustil z väzby na slobodu („*A prepustil ma na slobodu*“). Uvedenú žiadosť ničím neodôvodnil. Krajský súd na verejnom zasadnutí 27. júna 2006 zamietol sťažovateľove návrhy na doplnenie dokazovania, zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby a zamietol aj jeho odvolanie proti prvostupňovému rozsudku (sp. zn. 1 To 132/2006).

Žiadosť sťažovateľa z 9. mája 2006 o prepustenie z väzby na slobodu bola doručená okresnému súdu 11. mája 2006 a zaradená do súdneho spisu až po jeho vrátení z krajského súdu 27. júla 2006. Okresný súd na žiadosť sťažovateľa odpovedal listom z 9. augusta 2006, v ktorom uviedol: „Písomným podaním doručeným Okresnému súdu v Žiline dňa 11. 05. 2006 ste požiadali o prepustenie z väzby na slobodu (...) Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 141/1961 zb. o trestnom konaní súdnom (...) s poukazom na § 564 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok má obvinený právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí 14 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Rozsudkom Okresného súdu v Žiline zo dňa 15. 03. 2006, č. k. 9T/151/05-368, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. 06. 2006, sp. zn. 1 To/1322006, ste boli právoplatne uznaný vinným a bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) mesiacov so zaradením do I. (prvej) NVS. Keďže došlo k právoplatnému skončeniu trestnej veci, bol Vám dňa 27. 06. 2006 nariadený výkon vyššie uvedeného trestu so zarátaním väzby od 05. 07. 2005 do 27. 06. 2006, kedy ste výkon tohto trestu nastúpili. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže sa toho času nachádzate vo výkone trestu odňatia slobody uloženého rozsudkom Okresného súdu v Žiline zo dňa 15. 03. 2006, č. k. 9 T/151/05-368, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. 06. 2006, sp. zn. 1 To/132/2006, súd nebude o Vašej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 11. 05. 2006 rozhodovať. Súd na záver poznamenáva, že dňa 12. 05. 2006 bol trestný spis sp. zn. 9 T/151/2005 predložený Krajskému súdu v Žiline z dôvodu rozhodovania o Vami podanom odvolaní doručenom Okresnému súdu v Žiline dňa 26. 04. 2006, ktorý bol Okresnému súdu v Žiline vrátený dňa

27. 07. 2006. Preto súd nemal reálne možnosť o žiadosti o prepustenie z väzby rozhodovať.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa § 564 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok účinný od 1. januára 2006 vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na okresný súd pred dňom nadobudnutia účinnosti toho zákona, vykoná konanie okresný súd podľa doterajších predpisov. Konanie o riadnom opravnom prostriedku proti takému rozhodnutiu vykoná krajský súd podľa doterajších predpisov. Rovnako sa postupuje, ak vec postúpil okresnému súdu na vykonanie konania nepríslušný súd.

Podľa § 564 ods. 5 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok účinný od 1. januára 2006 konaním podľa odsekov 3 a 4 sa rozumie aj konanie o dôvodoch a lehotách väzby podľa doterajších predpisov vrátane konania o návrhu na predĺženie lehoty väzby najvyšším súdom.

Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 141/1961 Trestný poriadok účinný do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok“) obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania súdu. O takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla,

môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí štrnástich dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Podľa § 72 ods. 3 Trestného poriadku ak prokurátor súhlasí s prepustením obvineného na slobodu, môže v konaní pred súdom o prepustení z väzby rozhodnúť predseda senátu.

Podľa § 73 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby uvedený v § 67 ods. 1 písm. a) alebo c), môže súd alebo sudca rozhodnúť o ponechaní obvineného na slobode alebo o jeho prepustení na slobodu, ak obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia a súd alebo v prípravnom konaní sudca považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho. Obvinenému vždy uloží povinnosť oznámiť vyšetrovateľovi, prokurátorovi alebo súdu zmenu miesta pobytu.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 151/2005 ohľadne jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 9. mája 2006 (ktorej súčasťou bola alternatívna žiadosť o prepustenie z väzby na základe sľubu) argumentujúc tým, že okresný súd o jeho žiadosti nekonal spôsobom predpísaným zákonom a nerozhodol o nej.

Podľa judikatúry ústavného súdu je v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu obsiahnuté tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, teda práva, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (pozri obdobne nálezy III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03).

Ústavně akceptovatelné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku. Požiadavku neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby ustanovuje výslovne § 72 ods. 2 Trestného poriadku, v ktorom sa uvádza, že „o takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť“.

Právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby je čitateľné najmä z čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje osobám pozbaveným slobody právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody. Zároveň dáva týmto osobám právo na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody urýchlene vrátane nariadenia jeho ukončenia, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. novembra 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. decembra 2000, § 33 – 36).

Podstatnou požiadavkou čl. 5 ods. 4 je aj to, aby súd rozhodol „urýchlene“ (speedily). Prieskumné súdne konanie musí byť vedené v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a tiež aj účelom čl. 5, to znamená ochranou jedinca proti svojvôli, osobitne aj s ohľadom na čas, ktorý uplynie do vyhlásenia rozhodnutia (rozsudok vo veci Koendjibiharie v. Holandsko, 25. 10. 1990, § 27).

Z rozsudkov napr. vo veciach Luberti v. Taliansko (23. 2. 1984, § 31-32) a Bezicheri v. Taliansko (25. 10. 1989, § 20-21) zas vyplýva, že osoba pozbavená osobnej slobody má právo na konanie spĺňajúce podstatné náležitosti podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru „v primeraných intervaloch“. Pri väzbe sa vyžadujú krátke intervaly, keďže táto by mala trvať len po prísne obmedzenú dobu.

Pri posudzovaní neodkladnosti alebo urýchllosti rozhodovania o zákonnosti väzby sa vychádza aj z pravidla, že keď sa na rozhodovaní o návrhoch osoby pozbavenej osobnej slobody na preskúmanie zákonnosti tohto pozbavenia zúčastnilo viac stupňov súdov, berie

sa do úvahy celková dĺžka konania, to znamená od podania návrhu až do právoplatného rozhodnutia o ňom (napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Letellier v. Francúzsko, 26. 6. 1991, § 56 a Navarra v. Francúzsko, 23. 11. 1993, § 28).

Aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, „spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru“ (B. Repík: Ľudské práva v súdnom konaní, MANZ Bratislava 1999, str. 204). Obdobne tomu bolo napr. aj vo veci Savič v. Slovenská republika, kde išlo o celkovú dobu dvoch mesiacov a piatich dní (v prvom stupni rozhodoval okresný súd a v druhom krajský súd).

Zo skutkových okolností posudzovanej trestnej veci je zrejmé, že okresný súd v predmetnej veci o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sťažovateľa doručenej okresnému súdu 11. mája 2006, ktorej súčasťou bol aj písomný sľub podľa § 73 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nielenže nekonal „neodkladne alebo urýchlene“, ale o nej vôbec nekonal a ani nerozhodol.

Podľa názoru ústavného súdu imanentnou súčasťou neodkladného a urýchleného rozhodovania o zákonnosti väzby je aj nerozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby vôbec, t. j. nerešpektovanie nielen neodkladnosti a urýchlenosti takéhoto rozhodovania, ale tiež zákonnej povinnosti rozhodnúť o takejto žiadosti. Toto samozrejme platí v prípade , ak v zákonne primeranom čase súd uvedenú prekážku (nerozhodnutie) neodstráni. Inými slovami pri nerozhodnutí o zákonnosti väzby možno posudzovať „neodkladnosť a urýchlenosť rozhodovania“ až k času rozhodovania ústavného súdu, čo v danom prípade predstavuje uplynutie dlhšieho času ako je jeden rok.

Argumentácia okresného súdu na jeho obhajobu ho nezbavuje ústavnej zodpovednosti.

Okresný súd v podaní z 10. novembra 2006 (ako aj v podaní z 9. augusta 2006) uviedol, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 9. mája 2006 nemohol

po predložení tejto žiadosti rozhodovať neodkladne preto, lebo v tom čase sa spis nachádzal na krajskom súde. Uvedené tvrdenie nezodpovedá skutočnosti. Z obsahu trestného spisu a vyjadrení okresného súdu a krajského súdu vyplýva, že okresný súd „predkladaciu správu“ pre odvolací (krajský) súd vypracoval 12. mája 2006 a spis bol krajskému súdu doručený 15. mája 2006, pričom žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, posudzovaná v rámci ústavného prieskumu, bola okresnému súdu doručená 11. mája 2006.

Nerozhodnutie okresného súdu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 9. mája 2006 malo potom za následok, že o žiadosti sťažovateľa nebolo rozhodnuté neodkladne alebo urýchlene, čím došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Súčasťou žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 9. mája 2006 bola alternatívna žiadosť o prepustenie z väzby na základe sľubu. V tomto ohľade poukazyval na ustanovenie § 73 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

V tejto súvislosti už ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vyslovil názor, že nerozhodnutím súdu o alternatívnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na základe sľubu dochádza k porušeniu čl. 5 ods. 3 dohovoru, ako aj k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy. Tiež uviedol, že tak záruku podľa § 73 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ako aj sľub podľa § 73 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a napokon aj peňažnú záruku podľa § 73a ods. 1 Trestného poriadku treba považovať vzhľadom na sledovaný účel za záruku v zmysle čl. 5 ods. 3 druhej vety dohovoru. (I. ÚS 100/04).

Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil (pozri bod 1 výroku), že okresný súd v danej trestnej veci proti sťažovateľovi porušil jeho základné právo zaručené v čl. 17 ods. 1, 2 a ods. 5 ústavy a právo zaručené v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru tým, že nerozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 9. mája 2006, ktorej súčasťou bola alternatívna žiadosť o prepustenie z väzby na základe sľubu.

K ostatným výrokom nálezu

Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 150 000 Sk z dôvodu porušenia ním označených práv vo veci konajúcimi všeobecnými súdmi.

Podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza spravidla do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody už nie je už možné napraviť (I. ÚS 15/02).

Napriek citovanej zásade v danom prípade ústavný súd nepovažoval za súladné s princípom spravodlivosti priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie. Vychádzal pritom z okolností konkrétneho prípadu, zohľadniac predovšetkým intenzitu porušenia sťažovateľových práv, na ktorú mala nepochybne vplyv skutočnosť, že od 27. júna 2006 – teda po uplynutí 16 dní od doručenia žiadosti sťažovateľa okresnému súdu, o ktorej malo byť rozhodnuté – sa zmenil titul obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa, ktorý v uvedený deň nastúpil výkon trestu. V súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o priznanie finančného zadosťučinenia nebolo možné obísť ani jeho správanie. V čase konania pred krajským súdom (pred konaním verejného zasadnutia 26. júna 2006) využil možnosť nahliadnutia do spisu, bol na tomto verejnom zasadnutí prítomný a aktívne vystupoval. Dokonca na otázku predsedu senátu uviedol, že *„trvám na žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú som podal v rámci odvolacieho konania“*. Podľa názoru ústavného súdu je dôvodné - vzhľadom na intenzitu predkladaných žiadostí o prepustenie z väzby a rozhodovania o nich súdmi - predpokladať, že sťažovateľ v uvedenom čase (konania pred odvolacím súdom) mal vedomosť o tom, že ešte nebolo rozhodnuté o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 9. mája 2006 a minimálne mal na túto skutočnosť upozorniť odvolací senát a nie iba trvať na neskoršej žiadosti z 22. mája 2006, ktorá navyše bola podaná, nerešpektujúc lehotu uvedenú v ustanovení § 72 ods. 2 Trestného poriadku

(žiadosť bolo možné podať až po uplynutí štrnástich dní od právoplatnosti rozhodnutia o zamietnutí žiadosti z 9. mája 2006).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania a vyjadrenie z 10. apríla 2007. Právnemu zástupcovi sťažovateľa podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) prislúcha ako základná tarifa podľa ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky 1/6 z výpočtového základu (§ 1 ods. 3 vyhlášky, t. j. zo sumy 17 822 Sk), čo predstavuje za jeden úkon 2 970 Sk, spolu s režijným paušálom 178 Sk sumu 3 148 Sk. Náhrada trov konania za dva úkony právnych služieb v danom prípade predstavuje celková suma 6 296 Sk.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2007

